

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Mikroekonomie III

Doc. Ing. Zuzana Dohnalová, Ph.D.

Zavedení doktorského studijního programu Průmyslové inženýrství
reg. č. CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_018/0002459

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

1. METODOLOGIE EKONOMICKÉ TEORIE

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Cíl kapitoly

- seznámit s pojetím ekonomie jako společenské vědy
- objasnit metodologické nástroje využívané v ekonomii jako vědní disciplíny
- objasnit metody myšlení a zkoumání ekonomické reality
- upozornit na možné chyby při hodnocení a vysvětlování ekonomické reality

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

1.1 Ekonomie

Ekonomie

- je společenská věda, jako každá jiná vědní disciplína se snaží přistupovat ke zkoumání a vysvětlování ekonomických jevů objektivně
- Za zakladatele ekonomie jako vědy je považován Adam Smith (1776)
- Ve 20. století se ekonomická teorie stává nástrojem hospodářské politiky státu.
- Iniciátorem státního intervencionismu byl J. M. Keynes (1936)
- Složitost ekonomické reality vyžaduje dodržování logiky ekonomie, protože jinak hrozí nebezpečí nepravdivých úsudků a neefektivních opatření

Zdroj: (Samuelson & Nordhous, 2010)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

1.2 Metody myšlení a zkoumání ekonomické reality (1)

Fáze procesu vytváření ekonomické teorie

- Proces pozorování - měl by vyústit do jednoduchého popisu jevu
- Analýzu a formování hypotéz - metoda abstrakce umožňuje vydělit z hospodářské reality její podstatné stránky, následně lze formulovat pravděpodobný výklad jevů – hypotézu, což je neověřený výrok, který vychází z ověřitelných předpokladů.
- Testování hypotéz a jejich interpretace - používají se metody matematicko-statistické, řízené experimenty, metody analogie, ekonomické modely apod.
- Vytvoření teorie na základě syntézy získaných poznatků

Zdroj: (Březinová & Varadzin, 2003)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Metody myšlení a zkoumání ekonomické reality (2)

Pozitivní ekonomie

- vysvětlování ekonomických jevů a jejich příčin probíhá na základě poznání reality s využitím a popsáním faktů, bez hodnotových soudů a stanovování cílů

Normativní ekonomie

- se na základě zkoumání ekonomické reality snaží ukázat, jak by měly ekonomické jevy vypadat, činí hodnotové soudy a stanovuje cíle, je normativní ekonomií. Ekonomové, kteří užívají jazyk normativní ekonomie, jdou za hranice objektivní analýzy a v podstatě nabízejí rady

Zdroj: (Samuelson & Nordhaus, 1995)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

1.2.2 Zkoumání ekonomické reality (3)

- Analytická metoda - rozložení celku na dílčí části, jejich popis.
- Syntéza - spojení dílčích poznatků v logicky propojený celek.
- Induktivní metoda - řeší vztah mezi pozorovanými údaji a teorií tak, že se shromažďují empirické poznatky a z nich se vyvozují obecné i konkrétní závěry o stavu a vývoji dané reality.
- Deduktivní metoda – spočívá v tom, že vyvozuje nové poznatky.
- Historická metoda – sleduje vývoj zkoumaného ekonomického jevu v čase. Jde o snahu zrekonstruovat uplynulé procesy a vysvětlit je.
- Abstrakce - odděluje nepodstatné, nahodilé vlastnosti zkoumaného jevu či objektu od vlastností obecných a podstatných.
- Komparace - porovnává stacionární stavy a hledá optimální stav.
- Dynamizace - časová dimenze má zásadní význam pro odhalení podstaty ekonomických jevů s nimi spjatých procesů.
- Statistické metody - přesné exaktní vyjádření jevů a vztahů mezi nimi.

Zdroj: (Březinová & Varadzin, 2003)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

1.2.3 Omyly v ekonomickém uvažování

Při formulování závěrů o jevech v reálném ekonomickém světě může docházet k omylům

- Ceteris paribus „za jinak stejných podmínek“ - znamená zkoumání vlivu jediného faktoru na ekonomický jev a předpokládá abstrahování od vlivu ostatních faktorů
- Omyl "poté tedy proto"- při zkoumání ekonomických jevů může docházet k častým omylům a to zejména proto, že nemusí být pravdou tvrzení: „předcházela-li jedna událost druhou pak druhá událost je následkem té první“
- Celek není vždy sumou částí - nemusí být pravdou, že to, co platí pro část celku, musí platit také pro celek. V ekonomii často přicházíme k tomu, že celek nemusí být sumou jednotlivých částí.

Zdroj: (Samuelson & Nordhaus, 1995)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

1.2.3 Omyly v ekonomickém uvažování

Při formulování závěrů o jevech v reálném ekonomickém světě může docházet k omylům

- Subjektivnost - každý ekonom vnáší do zkoumání a vysvětlování ekonomických jevů svůj subjektivní pohled
- Ignorování sekundárních účinků – jde o sklon vnímat pouze bezprostřední dopad daného rozhodnutí na určitou skupinu lidí. Sekundární projevy se obvykle rozvíjejí pomaleji a nejsou vždy zřetelné.

Zdroj: (Samuelson & Nordhaus, 1995)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

2. ANALYTICKÝ APARÁT MIKROEKONOMIE

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Cíl kapitoly

- objasnit základní matematický aparát využívaný v mikroekonomii
- objasnit funkci grafů v mikroekonomii
- objasnit lineární a nelineární vztah mezi proměnnými
- objasnit směrnici a sklon přímky a křivky
- vysvětlit vztah průměrných a mezních veličin

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

2.1 Základní problémy mikroekonomie

Dva hlavní problémy zkoumání mikroekonomie

1. zjišťování **optimálních stavů** jednotlivých tržních subjektů
 - rozhodovací problémy tržních subjektů
2. **hledání rovnováhy** ve vzájemném působení tržních subjektů
 - jsou řešením analýzy vzájemného působení nabídky a poptávky na trzích
 - sledujeme vývoj závislé proměnné (Q, tj. množství práce) na nezávislé proměnné (P, tj. ceně práce) na sledovaném trhu

Zdroj: (Hořejší et al. 2012)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

2.2 Matematické nástroje mikroekonomie

Ekonomické modely

- znázorňují vztahy mezi vybranými proměnnými, čím umožňují lépe pochopit procesy rozhodování firem, jednotlivců a jejich vzájemnou propojenost. Mohou být formulovány verbálně, graficky nebo algebraicky. (Varian, 2010)

Graf

- Je to schéma ukazující, jak jsou navzájem propojeny dva nebo více sad dat nebo proměnných
- v ekonomii nezbytné, protože mimo jiné nám umožňují analyzovat ekonomické jevy a zkoumat vývojové trendy. Obecně je graf znázorňuje vztah mezi dvěma nebo více dat.(Samuelson & Nordhaus, 2010)
- v mikroekonomii je na ose x znázorňováno množství Q jako závislá proměnná a na ose y je znázorňovaná cena jako nezávislá proměnná. (Hořejší et al. 2012, Varian, 2010)

Zdroj: ((Hořejší et al. 2012, Varian, 2010, Samuelson & Nordhaus, 2010)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

2.3.1 Funkce (1)

Funkce

- je pravidlo, které popisuje vztah mezi proměnnými. Pro každou hodnotu x přiřazuje funkce podle určitého pravidla hodnotu y . Funkci lze tedy označit jako pravidlo, které může "danou hodnotu x umocňuje" nebo "danou hodnotu x násobí" a podobně
- chceme naznačit, že nějaká proměnná y závisí na nějaké jiné proměnné x , ale neznáme specifický algebraický vztah mezi oběma proměnnými
- v tomto případě píšeme $y = f(x)$, který by měl být interpretován tak, že proměnná y závisí na x podle pravidla f
- vzhledem k funkci $y = f(x)$ se číslo x nazývá nezávislá proměnná a číslo y se často nazývá závislou proměnnou
- Podle závislosti rozlišujeme funkce lineární a nelineární.

Zdroj: (Varian, 2010)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

2.3.1 Funkce (2)

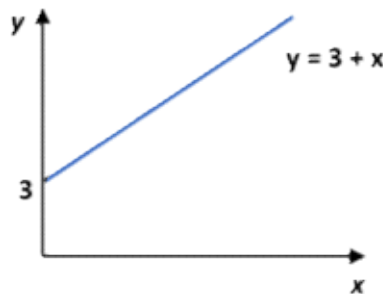
Lineární funkční vztah

- znamená, že pokud roste hodnota proměnné x potom roste i proměnná y , anebo hodnota proměnné y klesá, pokud hodnota x roste
- Obecný zápis lineární funkce má podobu

$$y = a + bx$$

kde y je závisle proměnná, x je nezávisle proměnná, a je konstanta, b je konstanta

- grafické znázornění lineárního funkčního vztahu dvou proměnných, viz. obrázek

Zdroj: (Varian 2010)

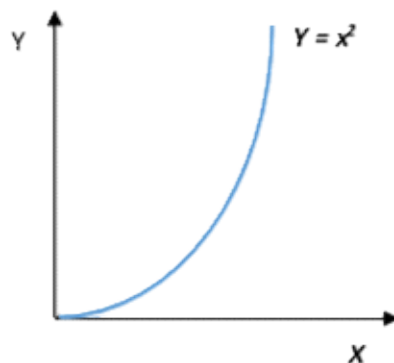
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

2.3.1 Funkce (3)

Nelineární funkce

- nelineární funkce mohou být zapsány ve tvaru například $Y = a + bx^2$
- jejich grafickým znázorněním je křivka. Viz obrázek

Zdroj: (zpracováno podle Varian, 2010)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

2.3.2 Změny a míra změn funkce (1)

Sklon funkce

- udává měnu, ke které dochází u jedné proměnné, jestliže se mění proměnná druhá
- je to změna proměnné na vertikální ose (ose y) ke změně proměnné na horizontální ose (ose x)
- sklon je vždy vyjádřen číslem
- sklon křivky vyjadřuje, zda proměnné jsou x a y přímo nebo nepřímo úměrné. Viz. Obrázek

Přímý (pozitivní) vztah

- mezi proměnnými znamená, že obě proměnné se pohybují stejno-směrně. V daném případě obě proměnné společně rostou nebo klesají

Nepřímý (negativní) vztah

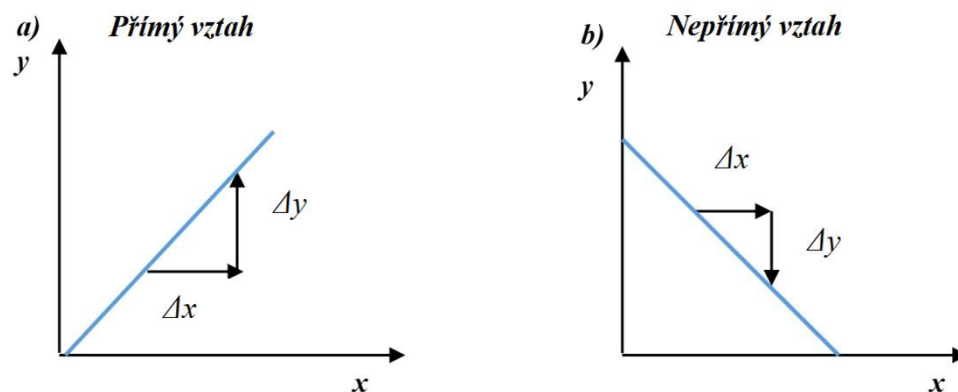
- mezi proměnnými znamená, že veličiny se pohybují v opačných směrech. Když hodnota proměnné na ose x roste, hodnota proměnné na ose y klesá a naopak

Zdroj: (Samuelson & Nordhaus, 2010)

2.3.2 Změny funkce (2)

Zdroj: (zpracováno podle Samuelson & Nordhaus, 2010)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

2.4 Ekonomické veličiny (1)

Mikroekonomická teorie

- pracuje celkovými, mezními a průměrnými s ekonomickými veličinami

Náklady firmy

- **Celkové ekonomické náklady** na výrobu - v krátkém období skládají z fixních a variabilních nákladů. Fixní náklady se nemění s úrovní výstupu a lze vyloučit pouze ukončením výroby. Variabilní náklady se mění v závislosti na změně výstupu. V dlouhém období jsou celkové náklady firmy tvořeny pouze náklady variabilními
- **Průměrné celkové náklady** na výrobu dostaneme, když celkové náklady firmy dělíme velikostí výstupu
- **Mezní náklady** představují zvýšení celkových nákladů způsobené zvýšením výroby o další jednotku

Zdroj: (Pyndik & Rubinfeld, 2013)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

2.4 Ekonomické veličiny (2)

Závěry týkající se vztahů mezních a průměrných veličin:

- jestliže křivka mezní veličiny **leží pod** křivkou průměrné veličiny, křivka průměrné veličiny klesá;
- jestliže křivka mezní veličiny **leží nad** křivkou průměrné veličiny, křivka průměrné veličiny roste;
- v bodě, kde křivka mezní veličiny **protíná** křivku průměrné veličiny se hodnoty obou veličin rovnají, funkce průměrné veličiny ani neroste ani neklesá je ve svém minimu nebo maximu.

Zdroj: (Hořejší et al. 2012)

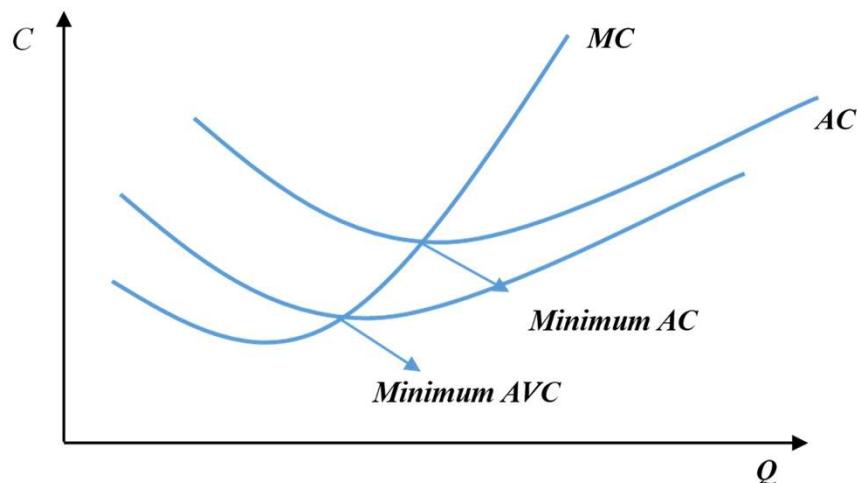

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

2.4 Ekonomické veličiny (3)

Vztah mezi mezními a průměrnými veličinami graficky je znázorněn na obrázku

Zdroj: (zpracováno podle Hořejší et al. 2012)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

3. SYSTEMATICKÝ ROZBOR CHOVÁNÍ POPTÁVKOVÉ STRANY TRŽNÍHO MECHANIZMU

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Cíl kapitoly

- **teorie racionálního rozhodování spotřebitele**
- **objasnit spotřebitelské preference a teorii užitku**
- **objasnit rozhodování spotřebitele v případě rozpočtového omezení**
- **objasnit optimální výběr spotřebitele**
- **objasnit vliv cenových a důchodových změn na optimální výběr spotřebitele**

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

3.1 Racionální chování spotřebitele

Cíl racionálně jednajícího spotřebitele

- maximalizace užitku
- spotřebitel si vybírá z různých souborů statků a vytváří tzv. spotřební koš
- rozhodování o koupi je limitováno výší důchodu

Užitek

- funkce množství spotřebovaných statků lze vyjádřit rovnicí:

$$U = U(X_1, X_2, \dots, X_n)$$

Zdroj: (Hořejší et al. 2013, Varian 1995, 2010)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

3.1.1 Axiomy

- **Axiom úplnosti srovnání.** Předpokládá, že spotřebitel je schopen porovnat jakékoliv dva spotřební koše
- **Axiom tranzitivity.** Vychází z předpokladu, že pro každá tři spotřební koše A, B a C platí, že je-li spotřební koš A upřednostňován před spotřebním košem B a B je upřednostňován před spotřebním košem C, potom spotřební koš A je upřednostňován před C.
- **Axiom nenasycenosti.** Obsahuje-li spotřební koš A více jednoho zboží než spotřební koš B a minimálně stejné množství ostatních zboží jako B, bude pak spotřební koš A upřednostňován před košem B.
- **Axiom spojitosti.** Tento axiom se domnívá, že spotřebitel lpí na zvýšení množství statku A při libovolném malém snížení spotřeby statku B.
- **Axiom reflexivity.** Libovolná kombinace statků je tak dobrá, jako je ta stejná.
- **Axiom preference průměru před extrémů.** Spotřebitel preferuje ve své spotřebě kombinaci více druhů statků před spotřebou, kdy je jeden statek zastoupen mnohem více než ostatní.

Zdroj: (Soukup, 2012)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

3.2 Užitek

Užitek (U)

- ekonomická veličina pro vyjádření velikosti upokojení spotřebitele plynoucí ze spotřeby statku nebo skupiny statků

Dva přístupy k možnosti měření užitku:

Kardinalistická verze teorie užitku

- užitek je přímo měřitelný. To znamená, že jsou známy konkrétní hodnoty užitku při spotřebě daného množství statku. Podle ní lze sestavit křivku vývoje celkového a mezního užitku.

Ordinalistická verze teorie užitku

- nepovažuje užitek za přímo měřitelný. Vychází z předpokladu, že lze určit pouze určitou úroveň uspokojení spotřebitele plynoucí z jeho spotřeby určité kombinace statků.

Zdroj: (Hořejší et al. 2013, Varian 1995, 2014)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

3.3 Rozpočtové omezení spotřebitele

Linie rozpočtu nebo rozpočtové omezení spotřebitele:

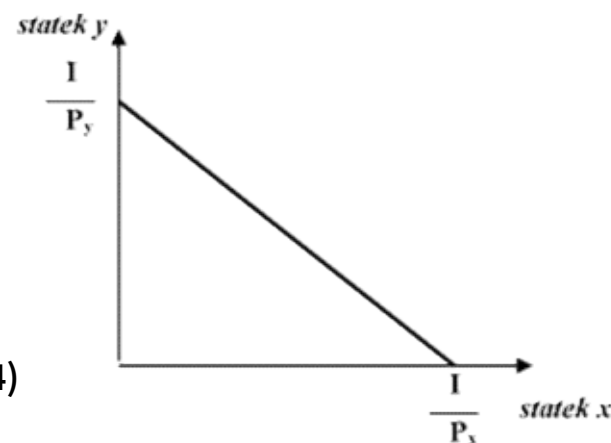
- různé kombinace dvou statků, které si spotřebitel může při daném příjmu a daných cenách obou statků koupit
- rovnice linie rozpočtu

$$P_X \cdot X + P_Y \cdot Y = I$$

- grafickým znázorněním této rovnice je přímka

Mezní míra substituce ve směně (MRS_E)

- poměrem cen obou spotřebovávaných statků P_X / P_Y

Zdroj: (Frank, 1991, Hořejší et al. 2013, Varian 1995, 2014)

3.4 Optimum spotřebitele (1)

Optimální kombinace statků

- v závislosti na preferencích a v závislosti na tržních možnostech spotřebitele
- snaha maximalizovat užitek
- způsob určení optima spotřebitele závisí na možnosti měření užitku

Kardinalistický přístup umožňuje dva způsoby určení optima:

- Optimální množství jednoho statku je takové, pro které se mezní užitek rovná ceně

$$MU_X = P_X$$

- Optimální kombinace dvou statků je taková, pro kterou platí:

$$MU_X / P_X = MU_Y / P_Y$$

Zdroj: (Hořejší et al. 2013, Varian 1995, 2014)

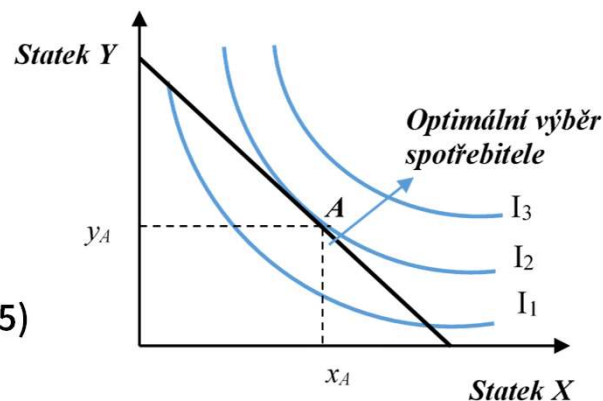

3.4 Optimum spotřebitele (2)

Ordinalistický přístup

- předpokládá, že užitek není přímo měřitelný
- optimální výběr spotřebitele je dán bodem, ve kterém se jeho linie rozpočtu dotýká indifferenční křivky v indifferenční mapě
- vnitřní řešení optima spotřebitele při spotřebě dvou statků
- při spotřebě jednoho statku použijeme tzv. rohové řešení optima spotřebitele

Zdroj: (Frank, 1991, Hořejší et al. 2013, Varian 1995)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

3.5 Aplikace indifferenční analýzy

Teorii spotřebitele lze aplikovat i v dalších rozhodovacích modelech spotřebitelského chování, a to například:

- kombinace současné a budoucí spotřeby - ekonomické subjekty však nemusí veškerý svůj příjem vynaložit okamžitě na svou spotřebu. Tu část důchodu, kterou nepoužijí na nákup statků, označíme jako úspory
- rozhodování v podmínkách rizika a nejistoty - ve skutečnosti však většina rozhodnutí probíhá v podmínkách nejistoty, za nichž má rozhodnutí více možných důsledků
- rozhodování mezi spotřebou a volným časem - jednotlivec volí mezi dvěma „statky“: mezi spotřebou (C) a volným časem (H)

Zdroj: (Hořejší et al. 2012, Pyndik &Rubinfeld, 2013)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

4. SYSTEMATICKÝ ROZBOR CHOVÁNÍ NABÍDKOVÉ STRANY TRŽNÍHO MECHANIZMU

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Cíl kapitoly

- **klasické pojetí teorie firmy**
- **objasnit problém maximalizace zisku firmy**
- **objasnit snahu firmy o minimalizaci nákladů firmy**
- **objasnit optimální rozhodnutí firmy**

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

4.1 Zisk firmy

Firma

- v pojetí klasické ekonomické teorie charakterizovaná jako ekonomický subjekt specializující se proměnu vstupů na statky výstupy
- cílovým chováním firmy podle klasické ekonomické teorie je maximalizace zisku
- firma maximalizující zisk volí takovou kombinaci vstupů i výstupu aby dosahovala maximálního ekonomického zisku

Ekonomický zisk

- je roven rozdílu mezi celkovými příjmy a explicitními (účetními) náklady a implicitními náklady, tj. náklady obětované příležitosti

$$\text{Ekonomický zisk} = \text{celkové příjmy} - \text{explicitní náklady} - \text{implicitní náklady}$$

Zdroj: (Frank, 1991)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

4.2 Pojetí transakčních nákladů (1)

Transakční náklady

- poprvé popsal ekonom Ronald Coase, který je laureátem Nobelovy ceny za ekonomii
- Coase definuje je jako náklady využití trhu
- Holman definuje transakční náklady jako náklady na provádění směnných transakcí

Podle Coaseho

- jsou hlavním důvodem pro založení firmy pro využití tržního mechanismu
- nejzřetelnějším nákladem je náklad na řízení a organizování produkce skrze tržní mechanismus a následné zjištění, jaká cena je přijatelná

Zdroj: (Coase, 1937, Holman, 2002)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

4.2 Pojetí transakčních nákladů (2)

Transakční náklady rozlišujeme na:

- náklady informací – jinak je lze nazvat také náklady na vyhledávání a z praxe lze uvést například náklady na vyhledání druhu a kvality zboží a služeb, jež jsou požadovány zákazníky
- náklady rozhodovací – tyto náklady jsou spojeny s uzavíráním smluv. Příkladem může být uzavření smlouvy mezi firmou, resp. jejím managementem a nově přijímaným zaměstnancem, kdy mimo jiné dochází také k ujednání mzdy tohoto zaměstnance
- Náklady vymáhací – tato skupina transakčních nákladů zahrnuje například náklady na dohlížení, které vznikají v momentě, kdy se účastníci smlouvy potřebují pře-svědčit, že protistrana činí tak, jak jí smlouva ukládá

Zdroj: (Hirschey, 2006)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

4.3 Produkce firmy

Produkční analýza

- zkoumá vztah mezi výrobním procesem firmy a vývojem nákladů firmy
- výše nákladů firmy je ovlivněna množstvím a cenou nakupovaných výrobních faktorů potřebných k výrobě.
- výsledkem užití kombinace různých výrobních faktorů ve výrobním procesu je konkrétní výstup, tzv. produkce firmy
- produkce firmy je vyjádřena v určitých měrných jednotkách
- produkční analýza uplatňuje časové hledisko při sledování výstupu firmy

Zdroj: (Frank, 1991, Hořejší et al. 2013, Varian, 2003)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

4.3.1 Produkční analýza firmy v krátkém období

Analýza vývoje produkce firmy v krátkém období

- vychází z předpokladu, že firma má omezené možnosti při nákupu výrobních faktorů
- uvažujeme, že ve výrobě využívá dva výrobní faktory, práci a kapitál, tak v krátkém období je kapitál považován za fixní a práce za variabilní

Produkční funkce

- vztah mezi množstvím používaného variabilního vstupu a objemem produkce vytvořené v krátkém období
- lze ji vyjádřit vztahem

$$Q = f(F_1, F_2, \dots, F_n)$$

Zdroj: (Hořejší et al. 2012)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

4.3.2 Produkční analýza firmy v dlouhém období

Analýza vývoje produkce firmy v dlouhém období

- vychází z předpokladu, že všechny vstupy používané ve výrobním procesu jsou variabilní
- práce i kapitál v dlouhém časovém období se může měnit v závislosti na objemu produkce

Izoknantová analýza

- zabývá se vývojem produkce firmy v dlouhém období se zabývá
- Produkci firmy zkoumá v závislosti na dvou variabilních vstupech, práci (L) i kapitálu (K)
- výstup firmy znázorňuje pomocí tzv. izokvant

Izokvanta

- je křivka, která představuje takové kombinace výrobních faktorů práce (L) a kapitálu (K), s jejichž pomocí je možno vyrobit stejný objem produkce

Zdroj: (Frank, 1991, Hořejší et al., 2012, Pyndik &Rubinfeld, 2013)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

4.4 Optimální výstup firmy

Firma maximalizující zisk

- musí sladit své technické možnosti s finančními
- bude se snažit za dané celkové náklady vyrobit maximálně možný objem produkce

Finanční možnosti firmy

- jsou v ekonomické teorii reprezentovány přímkou zvanou isokosta nebo nazývaná linie stejných nákladů
- Izokosta znázorňuje všechny možné kombinace práce a kapitálu, které si firma může pořídít za dané celkové náklady

Nákladové optimum firmy

- v bodě dotyku isokosty a izokvanty firma volí takovou úroveň výstupu, který je produkován s minimálními náklady
- zisk je maximální

Zdroj: (Hořejší et al., 2012)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

4.6 Výrobní rozhodnutí firmy

Základ pro výrobní rozhodnutí firmy

- je snaha o maximalizaci zisku pomocí porovnání mezních příjmů (MR) a mezních nákladů (MC) firmy. Platí:

$MR < MC$

- firma za prodej získá menší částku peněz, než vložila do její výroby. Další zvýšení objemu produkce o jednotku by způsobilo větší růst celkových nákladů, než celkových příjmů. Zisk by dalším zvyšováním výroby klesal

$MR > MC$

- firma za prodej poslední jednotky produkce získá větší částku, než vložila do její výroby. Další zvýšení objemu produkce o jednotku, způsobí větší růst celkových příjmů, než celkových nákladů. Zisk by dalším zvyšováním výroby rostl

$MC = MR$

- firma je v rovnováze. Maximalizuje zisk

Zdroj: (Frank, 1991, Hořejší et al., 2012)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

5. ALTERNATIVNÍ TEORIE FIRMY

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Cíl kapitoly

- alternativní přístupy k teorii firmy
- objasnit manažerské pojetí teorie firmy v různých modelech
- objasnit behavioristické přístupy k teorii firmy
- seznámit se stakeholderskou koncepcí firmy

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

5.1 Vznik alternativních teorií firmy

Firma obecně

- základní prvek moderní ekonomiky, jejímž úkolem je transformace výrobních faktorů na výstupy, které jsou následně realizovány na různých trzích
- názory na firmu a její existenci podléhají vývojovým změnám

Klasická ekonomická teorie

- firmu chápe jako subjekt, který na trzích finální produkce nebo na trzích výrobních faktorů sleduje jediný cíl – maximalizaci zisku
- vlastnictví firmy je spjato s jeho řízením a informace jsou dokonalé

Nové pohledy na firmu

- se začínají objevovat v padesátých letech 20-tého století
- v důsledku nových společensko-ekonomických změn na trzích
- změně vlastnické struktury firmy a oddělení řízení od její kontroly

Zdroj: (Dohnalová, 2008, Hořejší et al. 2012)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

5.1.1 Manažerské teorie firmy

Manažerské teorie firmy

- jsou založeny na obecném předpokladu odděleného vlastnictví a řízení firmy
- řízená manažery může sledovat odlišné cíle než ziskové
- přiznávají, že vlastníci a manažeři, sledují své vlastní maximalizační cíle zájmů, které mohou být mnohdy konfliktní.

Nejznámějšími modely manažerských teorií firmy

- model Williama Jacka Baumola z roku 1959
- model Olivera Eatona Wiliamsona z roku 1964
- model Tibora Scitov-ského
- jednoduchý manažerský model
- jejich výchozím předpokladem je oddělení vlastnictví firmy od jejího řízení
- cílové chování firmy analyzují prostřednictvím maximalizačních cílů vlastníků a manažerů

Zdroj: (Dohnalová, 2008, Hořejší et al. 2012, Stiglitz, 1999)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

5.1.2 Behavioristické teorie firmy

Behavioristické teorie firmy

- považují strukturu firmy za mnohem složitější než teorie manažerské
- analyzují firmu jako „koalici“ různých subjektů, vzájemně si konkurujících
- cílové chování firmy je v nich chápáno jako výsledek vyjednávacích procesů ve firmě
- firma může sledovat i více cílů než jeden

Behavioristické modely jsou konstruovány v zásadě na dvou základních předpokladech:

- firma je koalicí skupin a jednotlivců s rozdílnými zájmy
- rozdílné zájmy skupin a jednotlivců mohou na cílové chování firmy působit v rozdílné míře, v závislosti na relativní moci těchto skupin uvnitř firmy.

K behavioristickým modelům patří

- Simonův model z roku 1959, model R. M. Cyerta z roku 1963 a model J. G. Marche z roku 1963. K novodobějším modelům patří například Doylův model z roku 1994

Zdroj: (Dohnalová, 2008, Gaverlle & Ress, 1984, Hořejší et al., 2012, Soukup, 2012)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

5.2 Stakeholderská koncepce firmy

Koncepce existence stakeholderů firmy

- Stakeholderi firmy – zájmové skupiny
- začala se rozvíjet v druhé polovině minulého století, jako důsledek dynamického vývoje celé společnosti
- základy významným způsobem formuloval Freeman ve své práci: „Strategic Management: A Stakeholder Approach“ v roce 1984.
- Freeman formuloval klasickou definici stakeholderů podniku, a to, že jde o:

„skupiny nebo jednotlivce, kteří mohou ovlivňovat nebo být ovlivňováni naplňováním cílů organizace“.

Zdroj: (Freeman, 1984, Friedman & Miles, 2006, Stiglitz, 1999)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

5.2.1 Kdo je stakeholder?

- vymezením stakeholderů firmy se doposud zabývala řada ekonomů
- nově vznikající pohledy na problematiku stakeholderů jsou vedeny ve dvou směrech:
- vycházejí buď ze strategického, nebo normativního přístupu.
- byla vytvořena řada definic.
- Odlišnosti definic spočívají ve vymezení obsahu a rozsahu pojmu stakeholderi a míry jejich působnosti. Rozlišujeme definice: užšího pojetí, které se orientují pouze na identifikaci stakeholderů, tj. kdo jdou stakeholderi
- širšího pojetí, které se kromě identifikace stakeholderů zabývá také vymezením vztahu stakeholderů s firmou (resp. organizací).
- Jednu z prvních definic stakeholderů formuloval v roce 1963 Stanford Research Institute, v podobě, že: „stakeholderi jsou skupiny, bez jejichž podpory by organizace přestala existovat“.

Zdroj: (Freeman, 1984, Friedman & Miles, 2006)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

5.2.2 Modely stakeholderského pojetí firmy

- různé přístupy ke koncepcím stakeholderů - různé modely stakeholderského podniku
- modely se vzájemně odlišují zejména výčtem stakeholderů a pohledem na jejich uspořádání vzhledem k podniku

K nejznámějším patří modely

- primárních a sekundárních stakeholderů podniku
- model koaliční teorie podniku
- model podle hierarchického uspořádání stakeholderů atd.

Za stakeholdery podniku jsou tradičně považováni

- zaměstnanci, akcionáři, zákazníci, dodavatelé, komunity, kteří mají určitý zájem na tvorbě hodnoty podniku
- stakeholdery působící v širším okolí podniku - konkurence, vláda, média a různé specializované organizace

Zdroj: (Freeman, 1984, Friedman & Miles, 2006)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

6. EKONOMICKÁ EFEKTIVNOST A BLAHOBYT

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Cíl kapitoly

- seznámit studenta s pojetím tržní rovnováhy v ekonomické teorii
- objasnit pojetí efektivnosti v ekonomii
- objasnit konflikt mezi efektivností a spravedlností
- seznámit s teorií ekonomie společenského blahobytu
- seznámit s hodnocením růstu společenského blahobytu

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

6.1 Celková rovnováha a efektivnost (1)

Analýza dílčí rovnováhy

- zkoumá modely dílčích trhů jako vzájemně nezávislé
- ceny a množství na trzích finální produkce nebo výrobních faktorů jsou závislé na nabídce a poptávce na každém z nich
- ceny ostatních trhů jsou považovány za neměnné

Analýza celkové rovnováhy

- zkoumá vzájemnou propojenost mezi jednotlivými trhy.
- každý trh je zde chápán jako součást propojeného systému
- cílem analýzy je stanovení podmínek rovnováhy na všech trzích současně.

Zdroj: (Frank, 1995, Hořejší et al., 2012)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

6.1 Celková rovnováha a efektivnost (2)

Model jednoduché ekonomiky - model 2 x 2 x 2

- existují: pouze 2 spotřebitelé, spotřebitele A a B; 2 statky, statek X a Y; 2 VF práce a kapitálu uzavřena ekonomika, dokonale konkurenční trhy a dokonalé informace. tržní subjekty trzích sledují maximalizační cíle

Dosažení situace všeobecné rovnováhy v modelu 2 x 2 x 2

- znamená nastolení rovnovážného stavu ve výrobě, ve spotřebě a ve výrobě a spotřebě současně
- vyžaduje splnění tří podmínek efektivnosti:
 1. efektivnost ve směně
 2. efektivnost ve výrobě
 3. výrobně- spotřební efektivnost

Zdroj: (Frank, 1995, Hořejší et al., 2012, Pyndik &Rubinfeld, 2013, Varian, 1995, 2014)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

6.1.2 Efektivnost ve směně

Paretovsky efektivní rozdělení statků

- když fixní množství statků je rozděleno mezi spotřebitele tak, že dalším přerozdělením nemůže být ani jednomu spotřebiteli polepšeno, aniž by současně nebyl poškozen jiný spotřebitel

V modelu 2 x 2 x 2

- je nutnou podmínkou pro efektivní rozdělení fixního množství statků X a Y mezi spotřebiteli A a B, že mezní míra substituce ve spotřebě spotřebitele A je stejná jako mezní míra substituce ve spotřebě spotřebitele B

Edgeworthův diagram nebo krabicové schéma směny

- každý bod uvnitř schématu představuje určité rozdělení dvou statků X a Y mezi dva spotřebitele A a B
- efektivní rozdělení statků mezi oba spotřebitele je splněna pouze v bodech dotyku indifferenčních křivek v mapách obou spotřebitelů
- Zdroj: (Frank, 1995, Hořejší et al., 2012, Pyndik & Rubinfeld, 2013, Varian, 1995, 2014)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

6.1.3 Efektivnost ve výrobě

Paretovsky efektivní výroba

- nastane, když je v ekonomice fixní množství zdrojů rozděleno na výrobu statků tak, že není možné zvýšit výrobu jednoho ze statků, aniž by současně nebyla omezena výroba statku druhého

V modelu 2 x 2 x 2

- nutnou podmínkou pro dosažení efektivnosti ve výrobě dvou statků X a Y pomocí fixního množství dvou výrobních faktorů práce a kapitálu je situace, kdy mezní míra technické substituce MRTS obou výrobních faktorů je pro oba vyráběné statky je stejná

Edgeworthův diagram nebo krabicové schéma výroby

- každý bod uvnitř tohoto diagramu představuje určité rozdělení fixního množství práce a kapitálu při výrobě statků X a Y a různé úrovně objemů výroby obou vyráběných statků
- efektivní výroba je v bodech dotyku izokvant

Zdroj: (Frank, 1995, Hořejší et al., 2012, Pyndik & Rubinfeld, 2013, Varian, 1995, 2014)

6.1.4 Výrobně spotřební efektivnost

Všeobecná rovnováha

- v ekonomice nastane, pokud jsou všechny statky vyráběny v požadovaném množství efektivním způsobem a jsou efektivně rozděleny mezi spotřebitele

V modelu 2 x 2 x 2

- nastane, pokud je mezní míra substituce ve spotřebě obou statků X i Y pro oba spotřebitele A i B rovna mezní míře transformace produktu pro statky X i Y

Všeobecná rovnováha a cenový systém

- nastává v okamžiku, kdy se spotřebitelé i výrobci setkávají se stejnými cenami a přijímají je.
- Firmy porovnávají relativní ceny s relativními mezními náklady výroby a spotřebitelé porovnávají relativní ceny s relativními mezními užitky obou produktů

Zdroj: (Frank, 1995, Hořejší et al., 2012, Pyndik &Rubinfeld, 2013, Varian, 1995, 2014)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

6.1.6 Konflikt mezi efektivností a spravedlností

Problémem dosahování efektivnosti

- efektivní situace nemusí být společensky žádoucí
- alokace může být označena za: ekonomicky efektivní, když není možné přerozdělení, které by někomu polepšilo, aniž by poškodilo kohokoli jiného
- spravedlivou, když je spojena se spravedlivým rozdělováním příjmů a bohatství

Teorie společenského blahobytu

- zabývá se hledáním alokací, které jsou současně efektivní, i spravedlivé

Společenský blahobyť

- je chápán jako synonymum úrovně uspokojení či užitku členů společnosti

Funkce společenského blahobytu

- je výčtem faktorů, které společenský blahobyť určují

Zdroj: (Frank, 1995, Hořejší et al., 2012)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

6.2 Ekonomie blahobytu

Ekonomie blahobytu

- část ekonomické teorie, která se zabývá účinky celého ekonomického procesu a jeho částí na blahobyt jedince či skupin lidí
- je definována jako normativní část ekonomie s využitím mikroekonomického aparátu
- v pojetí blahobytu existuje z řad ekonomů názorová nejednotnost

Předmětem jejího zkoumání

- je definovat blahobyt a hledání kritérií pro jeho měření

Teorie společenského blahobytu

- je zaměřena na nalezení alokací, které jsou efektivní a současně spravedlivé
- Společenský blahobyt
- je chápán jako synonymum úrovně uspokojení členů společnosti
- hodnotí stav ekonomiky

Zdroj: (Hořejší et al., 2012, Varian, 1995, 2014)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

7. EKONOMIE INFORMACÍ

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Cíl kapitoly

- **teorie ekonomie informací**
- **seznámit s fungováním trhů s asymetrickými informacemi**
- **objasnit problematiku nepříznivého výběru**
- **objasnit podstatu teorie morálního hazardu**
- **objasnit problematiku signalizace na trhu práce**

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

7.1 Trhy s asymetrickými informacemi (1)

Asymetrické informace

- tržní situace, kdy ekonomické subjekty na jedné straně trhu mají více informací než subjekty na druhé straně
- jsou vedle externalit, nedokonalé konkurence a veřejných statků jednou z příčin selhání trhu
- asymetrie informací je součástí širší problematiky nejistoty
- počátky problematiky v ekonomické teorii začaly knihou F. H. Knighta Riziko, nejistota a zisk z roku 1921 a Obecnou teorií zaměstnanosti, úroku a peněz J. M. Keynesa z roku 1936

Důvody vzniku asymetrické informace:

1. utajená činnost
2. utajené informace

Zdroj: (Hořejší et al., 2012, Pyndik &Rubinfeld, 2013)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

7.1 Trhy s asymetrickými informacemi (2)

Důsledky existence asymetrických informací na trzích:

1. morální hazard

- situace, kdy jeden informovaný účastník trhu ve snaze maximalizovat svůj užitek snižuje užitek ostatních neinformovaných účastníků trhu
- je dnes významně využíván novou institucionální ekonomikou zejména v kontextu tzv. problému zastupování (principal-agent problem), kde je přítomna významná asymetrie informací mezi zastupovaným a zastupujícím

2. nepříznivý výběr

- situaci, kdy jsou z trhu vytláčovány žádoucí subjekty méně žádoucími
- jde o proces vedoucí ke zhoršování kvality produkce prodávané na trhu s významnou asymetrií informací
- například na trhu pojištění se zhoršuje struktura pojištěnců

Zdroj: (Sojka, 2002)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

7.1 Trhy s asymetrickými informacemi (3)

- Akerlof - "Trh citronů" (The Market for Lemons, Quarterly Journal of Economics, 1970). "Citron" je v americké angličtině slangové označení ojetého automobilu, který má závažné problémy, jež však nejsou patrné při zběžné prohlídce a o nichž zpravidla velmi dobře ví prodávající. Na trhu ojetých automobilů nelze dobře a relativně levně odlišit dobrá auta od aut skrývajících vážné závady. U kupujících nedůvěra k ojetinám a ceny ojetých automobilů jsou podstatně nižší, než by odpovídalo jejich stáří a fyzickému opotřebení

Teoretická koncepce signalizace

- Spence - lépe informovaná strana trhu má zájem, aby zlepšila fungování trhu, a proto je ochotna se s hůře informovanou stranou trhu podělit o část svých informací
- Stiglitz vytvořil obdobnou koncepci, která je založena na pečlivém zkoumání či prověřování (screening) hůře informovanou stranou. Na tomto základě může hůře informovaný subjekt zlepšit své informace a tak přestane být lépe informovaným vydán na milost a nemilost

Zdroj: (Sojka, 2002)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

7.2 Asymetrické informace a státní zásahy do ekonomiky

- vedle regulace a státních zásahů do ekonomiky má i tržní řešení
- s výraznou asymetrií informací se můžeme setkat například ve školství nebo zdravotnictví

Vysokoškolské vzdělání

- zvyšování kvality formálního vzdělání ve společnosti je spojeno s výraznými pozitivními externalitami
- v podmínkách přechodu od industriální k postindustriální společnosti se význam kvality vzdělání podstatně zvyšuje, na jejím základě lze kultivovat nové komparativní výhody a zvyšovat potenciální produkt ekonomiky
- je tedy zájmem společnosti pečovat o kvalitu vzdělávacích institucí a hledat nástroje ke zvyšování kvality vysokoškolských institucí

Zdroj: (Sojka, 2002)

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Použitá literatura (1)

- BŘEZINOVÁ, O., VARADZIN, F. (2003) Hledání ve světě ekonomie (věda, metodologie, ekonomie). 1. vydání, Praha: Professional Publishing.
- COASE, R. H. (1937) The Nature of the Firm. *Economica*. vol. 4, issue 16, s. 386-405. DOI: 10.1111/j.1468-0335.1937.tb00002.x.
- DOHNALOVÁ, Z. (2008) Habilitační práce. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky.
- ESCHENBACH, R. (2000) Controlling. 1. vydání, Praha: ASPI publishing.
- FRANK, R.H (2006) Microeconomics and behaviour. Sixth Edition, McGraw-Hill Irwin.
- FRANK, R.H. (1995) Mikroekonomie a chování. Praha: Nakladatelství Svoboda.
- FREEMAN, R. E. (1984) Strategic Management: A Stakeholder Approach. Boston: MA: Pitman,
- FRIEDMAN, A. L., MILES, S. (2006) Stakeholders. Theory and Practice. Oxford: University Press.
- FREEMAN, E. R., HARRISON, S. J., WIKS, C. A. (2007) Managing for Stakeholders. Survival, reputation, and Success. Yale University Press, New Haven and London.

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Použitá literatura (2)

GRAVELLE, H., RESS, R. (1984) Microeconomics. Third impression, London and New York: Longman.

HIRSCHEY, M. (2006) Managerial economics. 11th ed. Mason, Ohio: Thomson/South-Western.

HOLMAN, R. (2007) Mikroekonomie: středně pokročilý kurz. 2., aktualiz. vyd. V Praze: C.H. Beck.

HOŘEJŠÍ, B., SOUKUPOVÁ, J., MACÁKOVÁ, I., SOUKUP, J. (2012) Mikroekonomie. dotisk, Praha: Management Press.

PINDYCK, S. R., RUBINFELD L.D. (2013) Microeconomics. Eight edition. Pearson.

SAMUELSON, P. A., NORDHAUS, W. D. (1995) Ekonomie. 2. vydání, Praha: Svoboda.

SOUKUP, J. (2012) Mikroekonomická analýza. 4. vydání, nakladatelství a vydavatelství E-knihy. (online: pdf)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Použitá literatura (3)

VARIAN, R. H. Mikroekonomie. Moderní přístup. 1.vydání, , Praha: Victoria Publishing, 1995
ISBN 80-85865-25-4

VARIAN, R. H. Intermediate Microeconomics a Modern Approach. W. W. Norton & Company; 9th
Revised edition edition, 2014. ISBN-10: 0393920771

Elektronické zdroje:

SOJKA, M. Asymetrické informace a jejich důsledky pro metodologii ekonomie. Dostupné na
<http://www.cepin.cz/cze/prednaska.php?ID=241>, 2002

STIGLITZ, J. Luis Custodiet Ipsos Custodes? Dostupné na WWW<
4.233.183.104/search?q=cache:vP-bLfizhBkJ:www.tendence.cz/kotrba/stiglitz-9906.htm+stiglitz&hl=cs&ct=clnk&cd=25&gl=cz&client=firefox-a>, 1999

Zuzana Dohnalová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky